

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoCsp/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2718201337
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2718201337.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Katarína Slováčeková a JUDr. Ľubica Bundzelová, v spore žalobcu: R Collectors, s. r. o., IČO: 50 094 297, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, Bratislava, zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária RELEVANS, s. r. o., IČO: 47 232 471, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, Bratislava, proti žalovaným: 1. A. W., nar. X.X.XXXX, bytom F. P. č. XXX, 2. H. W., nar. XX.X.XXXX, bytom Ulica P. S. XXXX/XX, M., o zaplatenie 2.846,59 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 5Csp/76/2018-183 zo dňa 5. novembra 2020 - III. výrok (úrok), takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku (v časti zamietnutého úroku) a vo IV. (závislom) výroku o náhrade trov konania r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom konanie v časti o zaplatenie 1.050,- Eur zastavil, II. výrokom uložil žalovanej 1. a žalovanému 2. spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1.796,59 Eur, úrok z úveru v sume 929,85 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.846,59 Eur od 01.09.2018 do 10.06.2019, zo sumy 2.696,59 Eur od 11.06.2019 do 09.07.2019, zo sumy 2.546,59 eur od 10.07.2019 do 11.08.2019, zo sumy 2.396,59 eur od 12.08.2019 do 09.09.2019, zo sumy 2.246,59 eur od 10.09.2019 do 09.10.2019, zo sumy 2.096,59 eur od 10.10.2019 do 10.11.2019, zo sumy 1.946,59 eur od 11.11.2019 do 09.12.2019, zo sumy 1.796,59 eur od 10.12.2019 až do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 50,- Eur mesačne, splatných vždy do posledného dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, III. výrokom vo zvyšku žalobu zamietol, IV. výrokom priznal žalobcovi voči žalovanej 1. a žalovanému 2. nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, V. výrokom rozhodol, že žalobcovi bude vrátených titulom zaplatenému súdному poplatku 56,30 Eur prostredníctvom správcu systému Slovenská pošta, a. s. do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodnutie prvoinštančný súd odôvodnil právne na základe aplikácie ust. § 2 ods. 2, § 52, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 1, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. zákona o bankách, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., s poukazom aj na procesné ustanovenia § 145 ods. 2, § 150, § 151, § 232 ods. 3, 4, § 255, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 7 ods. 7, § 11 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že pôvodný žalobca a žalovaná 1. ako dlžník a žalovaný 2. spoludlžník uzatvorili zmluvu o úvere dobrá pôžička č. 1485061278 zo dňa 27.6.2014, na základe ktorej pôvodný žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 2.900,- Eur s počtom splátok 120

a úrokovou sadzbou vo výške 23,90 %. V zmluve boli ďalej uvedené výška mesačnej úhrady 67,30 Eur (úrok a istina vo výške 64,- Eur a poistenie schopnosti splácať úver vo výške 3,30 Eur), dátum prvej mesačnej úhrady do 25.7.2014, RPMN 26,70 %, priemerná hodnota RPMN 17,94 %, celková čiastka úveru 7.537,17 Eur, splácanie mesačne ku 25. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru 25.6.2024, základný súbor poistenia. Výška vyčerpaného úveru zo strany žalovaných bola vo výške 2.900,- Eur (podľa aktuálneho stavu úveru na čl. 36), pričom na úver bola uhradená suma vo výške 70,60 Eur. Výzvou na úhradu dlžnej sumy“ zo dňa 5.11.2015 (čl. 37) pôvodný žalobca vyhlásil pohľadávku k 5.11.2015 predčasne splatnú v celom rozsahu. Výška pohľadávky bola v celkovej výške 3.380,99 Eur (dlžná istina vo výške 2.846,59 Eur, úrok vo výške 474,95 Eur, poplatky za upomienky 39,65 Eur a poistné 19,80 Eur). Podaním označeným ako „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ zo dňa 19.10.2015 (čl. 39) pôvodný žalobca vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy vo výške 327,95 Eur (splátka vo výške 272,- Eur, poplatkov vo výške 36,15 Eur a poistné vo výške 19,80 Eur). Uznáním dlhu so splátkovým kalendárom“ zo dňa 4.10.2016 (čl. 34) žalovaný 2. uznal čo do dôvodu a výšky pohľadávku voči pôvodnému žalobcovi, pričom pohľadávka bola ku dňu 27.09.2016 vo výške 4.121,57 Eur.

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie právne uzavrel, že žaloba bola podaná dôvodne len v časti. Predmetná zmluva je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou typovou zmluvou. Posúdil obsah zmluvy a zmluvné podmienky a má za to, že zmluva medzi účastníkmi bola uzavretá platne, keď nezistil rozpor medzi dojednanými ustanoveniami zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 27.6.2014 a zákonom. Žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovaným úver a žalovaní sa zaviazali poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v 120 mesačných splátkach po 67,30 Eur mesačne, pričom žalobcovi patrí aj v zmluve dohodnutý úrok do zosplatenia úveru a poplatky. Žalovanej 1. a žalovanému 2. uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1.796,59 Eur, ktorá predstavuje nesplatenú istinu spolu s vyčíslenými úrokmi z úveru do zosplatenia (do 5.11.2015) a poplatkami vo výške 929,85 Eur. Keďže žalovaní nezaplatili svoj dlh riadne a včas, dostali sa do omeškania, čím žalobcovi vzniklo právo na úroky z omeškania zo sumy priznanej súdom. Žalobcovi priznal úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.846,59 Eur od 01.09.2018 do 10.06.2019, zo sumy 2.696,59 Eur od 11.06.2019 do 09.07.2019, zo sumy 2.546,59 Eur od 10.07.2019 do 11.08.2019, zo sumy 2.396,59 Eur od 12.08.2019 do 09.09.2019, zo sumy 2.246,59 Eur od 10.09.2019 do 09.10.2019, zo sumy 2.096,59 Eur od 10.10.2019 do 10.11.2019, zo sumy 1.946,59 Eur od 11.11.2019 do 09.12.2019, zo sumy 1.796,59 Eur od 10.12.2019 až do zaplatenia, takto priznané úroky z omeškania sú v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z.

5. Žalobcom uplatnený vyčíslený zmluvný úrok z úveru vo výške 1.919,85 Eur po 5.11.2015, t. j. po zosplatení úveru nepovažoval za dôvodný. Riadny úrok z úveru predstavuje odplatu pre veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dojednanú dobu. Využitím práva predčasného zosplatenia úveru zo strany veriteľa dochádza k zmene obsahu záväzku, dlžník/spotrebiteľ stráca výhodu splátok a poskytnuté prostriedky už nemá právo užívať po dobu pôvodne dohodnutú, ale musí ich okamžite vrátiť veriteľovi, čím sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť veriteľovi namiesto úrokov z úveru, úroky z omeškania z dlžnej sumy úveru. Právo na riadny úrok z úveru má žalobca do zosplatenia istiny úveru (t.j. do 05.11.2015) a následne má žalobca ako veriteľ právo už iba na zákonný úrok z omeškania. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, v zmysle ktorých v prípade, že veriteľ pristúpi k tzv. zosplateniu úveru, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru, a teda veriteľ má právo na riadne úroky z úveru len do zosplatenia úveru. Z týchto dôvodov žalobcovi vyčíslený zmluvný úrok z úveru za obdobie po zosplatení úveru nepriznal, t. j. žalobcom vyčíslený zmluvný úrok vo výške 1.919,85 Eur, nakoľko zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovanými zanikol zosplatením úveru a po zosplatení úveru banka už nemá nárok na úhradu zmluvného úroku, ale len na úhradu zákonných úrokov z omeškania. Odvolal sa aj na aplikačnú prax súdov, ktorá sa zaoberala otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách. Najvyšší súd konštatoval, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka) (uznesenie NS SR vo veci 4 Obo 143/98). V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (rozsudok KS v Prešove vo veci sp. zn. 6Co 182/2011).

6. Žalovaným povolil pohľadávku v splátkach vo výške 50,- Eur mesačne, splatných vždy do posledného dňa v mesiaci, ktorých výšku a podmienky zročnosti určil z dôvodu, že nie je v schopnostiach žalovaných splatiť celý dlh naraz s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Okresný súd tak rozhodol na základe návrhu zo strany žalovaného 2., ktorý založil do spisu potvrdenie od zamestnávateľa ohľadom uhrádzania pohľadávok zrážkami zo mzdy za rok 2018-2020, fotokópie výplatných lístkov za obdobie jún-september 2020, evidenčný list prenajatého bytu, doklady súvisiace s úhradou nájmu a energií a exekučný príkaz č. 26EX683/19-13. Na pojednávaní dňa 5.11.2020 žalovaný 2. uviedol, že žalobcovi neuhradil žiadnu čiastku z pohľadávky v tomto roku z dôvodu realizovaných zrážok z jeho mzdy v dôsledku exekúcie na inú pohľadávku. Na základe vykonávaných zrážok zo mzdy mu na úhradu nákladov súvisiacich s bývaním zostáva okolo 200,- Eur. Žalovaná 1. nie je zamestnaná, nemá žiadny príjem a nie je schopná pohľadávku splácať. Výšku splátok považuje za primeranú k výške priznanej pohľadávky a pomerom žalovaného a zároveň má za to, že povolením splácania dlhu v splátkach nebudú ohrozené práva žalobcu, a to vzhľadom na osobu žalobcu a výšku priznanej sumy.

7. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalobcovi podľa pomeru jeho úspechu vo veci priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Za podanie žaloby vyrubil žalobcovi súdny poplatok vo výške 170,50 Eur. Žalobca zobral počas konania pred začatím pojednávania žalobu v časti 1.050,- Eur späť, ktorej prislúcha súdny poplatok vo výške 63,- Eur. Okresný súd preto rozhodol o vrátení zodpovedajúcej časti súdneho poplatku za návrh podľa § 7 ods. 7 zák. č. 71/1992 Zb. vo výške 56,30 Eur za čiastočne späťvzatú časť žaloby, ktorý je krátený, s poukazom na zákonné ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch, o sumu 6,70 Eur (63 Eur - 6,70 Eur) a ktorý bude žalobcovi vrátený prostredníctvom prevádzkovateľa systému.

9. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca výlučne III. výroku v časti (zamietnutých) úrokov a navrhol, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že tvrdenie okresného súdu, že žalobcovi nepatrí zmluvný úrok po zosplatnení odporuje zákonu a protiprávne zvyhodňuje protiprávne konanie spotrebiteľa. Takáto ochrana spotrebiteľa nie len, že nie je primeraná, ale popiera všetky zásady civilného konania, predovšetkým rovnosť strán. V zmysle rozhodnutia NS ČR sp. zn. 29Cdp 2906/2000 odstúpením od zmluvy o úvere podľa § 506 Obchodného zákonníka nezanikajú všetky práva a povinnosti strán z tejto zmluvy. Zanikajú len tie práva, ktoré mal dlžník podľa zmluvy voči veriteľovi a im zodpovedajúce povinnosti veriteľa. Povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká a veriteľovi teda z tohto dôvodu nemôže vzniknúť podľa ust. § 351 ods. 2 obchodného zákonníka nová pohľadávka. Odstúpením sa menia výlučne len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť; dlžník naďalej nie je povinný splniť dlh v lehotách a za podmienok stanovených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa a v plnom rozsahu (celú dlžnú čiastku s úrokmi). Ústavný súd SR vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový. Máme za to, že takýto výklad je úplne nesprávny, nakoľko zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinou zmenu v záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok. Práve z tohto dôvodu a logickosti výkladu Najvyššieho súdu Českej republiky sa žalobca opiera aj o judikatúru tohto súdu. Pre daný súdny prípad je tak potrebný rozbor inštitútu vyhlásenia predčasného splnenia záväzku vo vzťahu k teórii práva o zmene a zániku záväzkov. Podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Alternatíva plnenia dlhu v splátkach je výhodou, ktorá je dlžníkovi poskytnutá na úkor veriteľa, keďže možno predpokladať, že záujmom veriteľa je uspokojenie celej pohľadávky v najkratšom možnom čase. „Stratou výhody splátok je stav, keď v dôsledku delikvencie dlžníka, v zmysle omeškania so splnením niektorej splátky, a následnej legitímnej žiadosti veriteľa, nastane splatnosť celej neuspokojenej časti pohľadávky naraz, čím sa negujú účinky rozloženia dlhu na jednotlivé splátky. V režime § 565 nenastáva teda splatnosť celej pohľadávky omeškaním dlžníka so splatením niektorej zo splátok, ale je podmienená dispozitívnym úkonom veriteľa vo forme žiadosti o plnenie celku, na ktorú je veriteľ v dôsledku omeškania dlžníka oprávnený.“ Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je možné označiť rôznymi synonymami, pričom v právnej praxi sa často používa pojem „strata výhody splátok“. Z vyššie uvedenej definície predčasného splatenia úveru, jeho synonymického označenia

vyplýva len jeden právny záver, a to, že predčasné vyhlásenie splatnosti úveru sa týka len zmeny v lehote splatnosti úveru a straty výhody splátok, nie však ostatných dojednaných podmienok. Nejde tak o privatívnu nováciu celého záväzku. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo 399/2005 môžu účastníci dohody podľa § 516 Občianskeho zákonníka dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti. Ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dohodnutím nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok vedľa doterajšieho záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti. Táto zmena v obsahu záväzku dohodou strán sa nazýva kumulatívna novácia. Na rozdiel od tzv. privatívnej novácie podľa ust. § 570 Občianskeho zákonníka, pri ktorej doterajší záväzok zaniká a je nahradený novým, sa pri kumulatívnej novácii jedná o zmenu za trvania existujúceho právneho vzťahu, spočívajúceho v zániku určitých doterajších vzájomných práv a povinností a v ich nahradení novo dohodnutými vedľa už existujúcich. Doterajší záväzkový vzťah teda nezaniká; právnym dôsledkom zmeneného záväzku je jednak pôvodná právna skutočnosť, ktorá spôsobila jeho vznik, tak aj dohoda strán o zmene jeho obsahu. Zmena záväzku sa spravidla týka miesta či spôsobu plnenia, splatnosti a pod. Nová dohoda zmluvných strán o termíne splatnosti znamená síce zánik povinnosti dlžníka splniť dlh tak, ako bolo pôvodne dohodnuté, nie však zánik jeho povinnosti plniť; menia sa len jednotlivé práva a povinnosti v existujúcom právnom vzťahu. Je totiž potrebné rozlišovať záväzok ku konkrétnemu plneniu (t.j. jednotlivé povinnosti) a celý záväzkový právny vzťah. Vzhľadom na totožnosť znenia ustanovení Občianskeho zákonníka, konkrétne § 516 o zmene záväzkov je akceptácia predmetného výkladu logická. Máme za to, že slovenská právna teória pritom kumulatívnu nováciu vykladá rovnako. Poukaz na rozhodnutia Krajského súdu Žilina, sp. zn. 13CoKR/15/2015. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnosti. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsobu splatenia úveru. Výklad zákona tým spôsobom, k akému došiel aj súd v prvostupňovom konaní, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t.j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera tak o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku, o ustanovenia zákona o zmluvách o úvere. V ustanovení § 497 Obchodného zákonníka sa neuvádza, že dlžník je povinný platiť úroky len do času splatnosti, ako si mylne vykladá súd nad rámec predmetného ustanovenia. Zosplatnenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu, že dlžník poruší svoju povinnosť. Zosplatnenie úveru je tak následkom porušenia povinnosti dlžníka riadne a včas uhradiť splatnú časť úveru, čím dochádza k strate výhody úhrady úveru v splátkach a dlžník je povinný uhradiť celú výšku úveru jednorazovo a nie po častiach. Pokiaľ tak platí, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivkej splátke až do času jej riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti jednotlivkej splátky (zosplatnenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy zanikla. Veriteľ zosplatnením úveru získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, avšak s tým neodpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, nakoľko k takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru. Výklad, ktorý odbreňuje dlžníka od platenia zmluvného úroku by bol až absurdný, keďže privodením stavu predčasného zosplatnenia úveru z dôvodu porušenia povinnosti dlžníka by sa postavenie dlžníka zvýhodnilo v porovnaní s jeho postavením v prípade, ak by povinnosť neporušil. Takýto výklad tak nie je prípustný. V zosplatnení úveru žalobcom totiž neboli započítané zmluvné úroky, ide len o dlžnú sumu do času zosplatnenia, ku ktorej bol pripočítaný zvyšok dlžnej istiny. Súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru. Zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Súd tak de facto napriek uzatvorenej platnej Zmluve o úvere rozhodol o zániku zmluvnej podmienky v rozpore s platnou právnou úpravou, čím žalobcu bezdôvodne ukrátil o čas zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplatom (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Pokiaľ pred časom vyhlásenia predčasného splatenia úveru v prípade omeškania dlžníka s úhradou je možné od neho požadovať tak zmluvný úrok ako i úrok z omeškania, vzniká otázka, z akého dôvodu po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru sa zrazu súdu javí vzťah medzi dvoma úrokmi, zmluvným a zákonným z omeškania iný. Ide o totožné právne i skutkové situácie, ktoré nemožno posudzovať rozdielne. Navyše, súd odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Ak však zosplatnením úveru dlžník získa nedôvodnú výhodu v tom, že nie je povinný platiť zmluvný úrok, hoci táto skutočnosť je následkom protiprávneho konania dlžníka, súd konal v rozpore s uvedenou právnou zásadou. Žalobca poukázal na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 32 Cdo 3830/2014, sp. zn. 31 Cdo 2851/1999, sp. zn. 32

Cdo 2782/1999, sp. zn. 29 Cdo 2606/2000, sp. zn. 33 Cdo 113/2008, ktoré nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru veriteľom priznávajú ako rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018, sp. zn. 17Co/122/2017. Za rozhodujúce považujeme rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.6.2020.

10. Žalovaná 1. ani žalovaný 2. odvolanie nepodali, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadrili.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľka v odvolaní použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku v časti úroku a v závislom IV. výroku (o náhrade trov konania) je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola požiadavka žalobcu voči žalovaným 1. a 2. na zaplatenie spoločne a nerozdielne sumy 2.846,59 Eur, úrokov z istiny 2.800,52 Eur (do 31.8.2018), úroku 23,90 % ročne zo sumy 2.846,59 Eur od 1.9.2018 do zaplatenia, úroku z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 2.846,59 Eur od 1.9.2018 do zaplatenia, poplatkov 59,45 Eur.

13. Zastavujúci I. výrok, II. (vyhovujúci) výrok, (zamietajúci) III. výrok v časti poplatkov v sume 59,45 Eur, ani V. výrok rozsudku neboli napadnuté odvolaním strán, preto nadobudli právoplatnosť.

14. Následne sa odvolací súd zameril na vecný prieskum správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a to v rozsahu podaného odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 Civilného sporového poriadku), konkrétne III. výroku zamietnutie (vyčísleného) úroku vo výške 1.870,67 Eur (rozdiel 2.800,52 Eur a 929,85 Eur) a úroku 23,90 % ročne zo sumy 2.846,59 Eur od 1.9.2018 do zaplatenia... (bližšie pozri čl. 119 upresnenie petitu žaloby) a IV. výroku o náhrade trov konania, a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom.

15. Z odvolania žalobcu je zrejماً nesúhlasná argumentácia voči právnomu posúdeniu nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru.

16. Odvolací súd uvádza, že z rozhodovacej praxe odvolacích súdov vyplýva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru. Kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentuje. Z ust. § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná (uvedené odznelo v rozhodnutí NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16.6.2020). Najvyšší súd Slovenskej republiky v aktuálnom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 poukázal na skutočnosť, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou s náležitosť, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ ZoSÚ). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník

disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. NS SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/42/2020 ďalej argumentoval, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda. Jeho právo zostáva zachované, po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. NS SR v rozhodnutí 5Cdo/42/2020 dospel preto k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

17. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku odvolací súd preto zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku vo veci samej (ktorým nepriznal veriteľovi zmluvné úroky po zosplatnení úveru v spotrebiteľskej veci) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (odvolacie konanie nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie).

18. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní viazaný právny názor odvolacieho súdu, vychádzajúcim z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020, vykonať dokazovanie za účelom posúdenia nároku žalobcu na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru (popri úrokoch z omeškania). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Preukázaný skutkový stav na základe vykonaného dokazovania, súd prvej inštancie podriadi pod platnú právnu úpravu, v zmysle ktorej je dlžník povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov (§ 502 ods. 1 Obchodného zákonníka) a konečný okamih povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov zodpovedá dohode zmluvných strán o zmluvnom úroku pri riadnom plnení povinností dlžníka, zaplatiť tento zmluvný úrok ako cenu peňazí.

19. Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 CSP, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

20. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobcu, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

21. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie aj v závislom IV. výroku o nároku na náhradu trov konania (§ 389 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

22. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku), nakoľko nesprávne rozhodnutie s nutnosťou jeho zrušenia zakladá povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania, pričom pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie vezme súd prvej inštancie dôsledne na zreteľ zásadu úspechu vo veci.

23. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)